

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., v právní věci

žalobce: **Mgr. P. Ch.**
bytem

žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**
sídlem Pplk. Sochora 27, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí předsedy Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2019, č. j. Tmo 2/2019-6,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Nejvyššího správního soudu (dále jen „předseda“), kterým zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, tiskové mluvčí, ze dne 1. 2. 2019, č. j. Tm 301/2019 – 4. Tímto rozhodnutím byla podle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „ZSPI“), ocíněna žádost žalobce o poskytnutí následující informace: „1) *zda byl spis Nejvyššího správního soudu: ve věci sp. zn. 4 Ads 271/2017 zapůjčen jiné instituci po 4. 4. 2018 do 15. 8. 2018, popř. zda byla část z ní výtvořena a poskytnuta jiné instituci (či podobný úkon, kterým bylo umožněno nahlédnutí do spisu), 2) jména daných institucí“.* Nejvyšší správní soud odkázal na § 11 odst. 4 písm. b) ZSPI s tím,

že žalobce požaduje informace o pohybu konkrétního soudního spisu, které jsou součástí tohoto spisu a jejichž poskytnutím by bylo žalobci v podstatě umožněno nahlédnout do spisu. Nahlížení do spisu je však možné pouze při splnění podmínek vymezených v § 45 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Žalobce napadl rozhodnutí předsedy včasnou žalobou. Namítl, že prvostupňové rozhodnutí je nicotné, neboť nebylo vydáno oprávněnou osobou. Státní správa Nejvyššího správního soudu (kam náleží i výkon agendy dle ZSPI) je vykonávána jeho předsedou, který jí může pověřit jiné soudce s jejich souhlasem. Tisková mluví mezi tyto osoby nepatří, a proto neměla pravomoc rozhodnutí v prvním stupni vydat. Názor obsažený v § 7 instrukce Ministerstva spravedlnosti č. j. 13/2008-SOSV-SP, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „instrukce“), že toto rozhodnutí může vydat i pověřený zaměstnanec, je dle žalobce špatně. Podobná otázka byla řešena mnohokrát u Ústavního soudu a vždy ve prospěch nicotnosti.
3. Nicotné je dle žalobce i rozhodnutí o odvolání, neboť nebylo vydáno oprávněnou osobou. Projednat odvolání mělo v souladu s § 26 s. ř. s. a § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, Ministerstvo spravedlnosti, a to bez ohledu na obsah instrukce, která nemůže přepsat zákon.
4. I pokud by předseda byl orgánem oprávněným rozhodovat o odvolání, stalo se tak za podstatného porušení zásad řízení – ve věci mělo být vypracováno rozhodnutí o rozkladu včetně projednání věci v rozkladové komisi. Názor předsedy, že pro rozhodování o rozkladu nejsou splněny podmínky § 152 správního řádu, je formalistický – je třeba vycházet z doktríny, případně německého a amerického správního práva. Předseda je podjatý ve věci správnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu; bez rozkladové komise není zaručena elementární spravedlnost rozhodování předsedy. Ve věci přicházejí v úvahu jen dvě možnosti – buď mělo Ministerstvo spravedlnosti řešit odvolání, anebo měl předseda řešit rozklad.
5. Prvostupňové rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť jako důvod odmítnutí je uveden pouze § 15 ZSPI; k tomu žalobce odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 – 73. Pokud by výrok neobsahoval konkrétní ustanovení, pak bude každá následující žalobcová žádost o informace odmítnuta pro překážku věci rozhodnuté, čímž dojde k porušení čl. 17 Listiny základních práv a svobod, popř. čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“).
6. Právní názor předsedy, že s. ř. s. je speciálním zákonem k ZSPI je mylný a v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu týkající se správního řádu, která se plně uplatní i v tomto řízení; k tomu žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2009, č. j. 1 As 51/2009 – 106. Podle žalobce je napadené rozhodnutí nesprávné nebo nepřezkoumatelné, neboť není jasné, proč se předseda odchýlil od konstantní judikatury v podobné věci.
7. Žalobce též tvrdí, že rozhodnutím předsedy byla porušena jeho práva dle čl. 10 Úmluvy, neboť každé omezení základních práv musí být dle zákona, sledovat legitimní cíl a být v demokratické společnosti nezbytné. To ovšem předseda nezdůvodnil, a proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. Pokud se předseda odvolává na tři rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, pak žádné z nich „neskončilo vítězně pro omezení čl. 10 Úmluvy“. Odkazuje-li se předseda na rozhodnutí, podle něž trestný čin pomlvy není zahrnut ve svobodě projevu, pak současně nikde netvrdí, že žalobce bude uvádět nepravdy nebo páchat trestný čin pomlvy na soudcích nebo soudkyních.
8. Žalobce tedy z uvedených důvodů navrhl napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Na tomto procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před soudem.

III. Shrnutí vyjádření předsedy

9. Předseda ve vyjádření k žalobě zopakoval argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí. Zdůraznil, že relevantní právní předpisy nedávají jednoznačnou odpověď, který orgán je funkčně příslušný k rozhodnutí o opravném prostředku proti rozhodnutí o žádosti o poskytnutí informace, pokud je povinným subjektem Nejvyšší správní soud. Pak je třeba vycházet z § 20 odst. 5 ZSPI, podle nějž (ve znění účinném v době rozhodování předsedy) rozhoduje v odvolacím řízení ten, kdo stojí v čele povinného subjektu. V návaznosti na toto ustanovení je v organizačním řádu Nejvyššího správního soudu stanoveno, že povinnosti plynoucí ze ZSPI plní tisková mluvčí a o opravném prostředku rozhoduje předseda tohoto soudu. Stejný princip upravuje i žalobcem zmiňovaná instrukce.
10. Žalobce požadoval informaci o pohybu spisu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 271/2017 mezi 4. 4. 2018 a 15. 8. 2018. Z veřejně dostupné databáze soudních rozhodnutí vedené Nejvyšším správním soudem je zjevné, že proti rozsudku ze dne 8. 3. 2018, č. j. 4 Ads 271/2017 – 29, doručeného účastníkům dne 4. 4. 2018, byla podána ústavní stížnost, která byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 15. 8. 2018. Je tak zřejmé, že žalobce požadoval informaci o rozhodovací činnosti Ústavního soudu, konkrétně to, zda mu Nejvyšší správní soud zaslal k rozhodování spis. Pod rozhodování soudů v širším smyslu je třeba zahrnout i jejich úkony směřující ke zjištění skutkového stavu – takovým úkonem je i obstarání soudního spisu. Požadovanou informaci lze získat výlučně nahlížením do spisu za podmínky § 45 odst. 2 s. ř. s.; tuto proceduru nelze obcházet žádostí o informace.
11. Poskytování informací o rozhodovací činnosti soudů, které žalobce požaduje, zapovídá zájem na zachování autority soudní moci dle čl. 10 odst. 2 Úmluvy, jakož i ochrana nezávislosti a nestrannosti soudu. Vynětí rozhodovací činnosti soudů z informací poskytovaných dle ZSPI tak sleduje legitimní účel. Poskytování veškerých informací souvisejících s rozhodovací činností soudu hrozí ztrátou důvěry účastníků řízení, jakož i veřejnosti, v efektivnost a spravedlnost soudního řízení a jeho výsledku; veřejné kritice a kontrole se podrobuje až konečný výsledek rozhodovací činnosti – rozsudek.
12. Předseda navrhl, aby žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta, a na tomto procesním postoji setrval po celou dobu řízení před soudem.

IV. Posouzení věci

13. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
14. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí předsedy, který byl v době svého rozhodování příslušný k rozhodnutí o odvolání podle § 20 odst. 5 SZPI. S účinností od 24. 4. 2019 však bylo toto ustanovení změněno zákonem č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů, následovně: nelze-li podle § 178 správního řádu nadřízený orgán určit, rozhoduje v odvolacím řízení a v řízení o stížnosti Úřad pro ochranu osobních údajů. Podle přechodného čl. XVI zákona č. 111/2019 Sb. se do 1. ledna 2020 postupuje podle § 16, 16a, 16b a § 20 tohoto zákona ve znění dosavadních předpisů. To znamená, že po 1. 1. 2020 přešla působnost k rozhodování o odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí informace z osoby stojící v čele povinného subjektu, u nějž nelze nadřízený orgán určit dle § 178 správního řádu, na Úřad pro ochranu osobních údajů. Podle § 69 s. ř. s. je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla. Jelikož v průběhu soudního řízení došlo k přechodu působnosti k rozhodnutí o odvolání žalobce z předsedy na Úřad pro ochranu osobních údajů, byl soud s účinností od 1. 1. 2020 povinen nadále jednat s tímto úřadem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2020, čj. 4 As 155/2020-42). Úkony učiněné předsedou v soudním řízení do této doby však zůstávají zachovány. Současně soud o této změně na straně žalovaného nevydává žádné

rozhodnutí, neboť k ní dochází *ex lege* (ostatně stejně soud postupuje i v případě, kdy žalobce již v žalobě nesprávně označí osobu žalovaného, viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 – 56, publ. pod č. 534/2005 Sb. NSS). V soudním řízení se proto tato změna projeví tak, že soud bez dalšího začne jednat s Úřadem pro ochranu osobních údajů.

15. Zdejší soud následně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování předsedy (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Podle § 27 odst. 1 s. ř. s. vykonává předseda Nejvyššího správního soudu státní správu Nejvyššího správního soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Podle odst. 3 téhož ustanovení může předseda Nejvyššího správního soudu při zachování vlastní odpovědnosti pověřit jednotlivými úkony státní správy s jejich souhlasem předsedy senátů a ostatní soudce Nejvyššího správního soudu. Podle § 29 odst. 1 písm. e) s. ř. s. předseda Nejvyššího správního soudu vykonává státní správu Nejvyššího správního soudu tím, že zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu.
17. Smyslem § 27 odst. 3 s. ř. s., na nějž se žalobce dovolává, není personálně vymezit osoby povolané k výkonu státní správy Nejvyššího správního soudu, nýbrž jde o zákonnou záruku pro předsedy senátů a jednotlivé soudce tohoto soudu, že jim nebude (*ad hoc*) uloženo vykonávat úkony státní správy, pokud s tím nebudou výslovně souhlasit. Ústavou a zákonem uloženým úkolem soudce Nejvyššího správního soudu je totiž především rozhodovat právní spory a jiné věci vymezené zákonem a nikoliv provádět státní správu soudu.
18. Z citovaných ustanovení dále vyplývá, že předseda vykonává státní správu Nejvyššího správního soudu mimo jiné tím, že zajišťuje poskytování informací na základě žádostí podle ZSPI. Z těchto ustanovení (ani z další úpravy v s. ř. s.) ovšem nelze dovodit, že by zákonem vymezený úsek státní správy (včetně poskytování informací) měl být fyzicky vykonáván pouze předsedou, případně místopředsedou či pověřeným soudcem. Takový extrémní výklad by s ohledem na rozsah státní správy vykonávaný předsedou nutně vedl k jeho zahlcení. Za účelem plnění úkolů na poli státní správy soudu má proto předseda k dispozici řadu zaměstnanců (v čele s ředitelem správy, viz § 27a s. ř. s.), jejichž působnost a pravomoci předseda vymezuje na základě zákonného zmocnění v § 21 odst. 2 s. ř. s. v jednacím řádu Nejvyššího správního soudu (resp. z důvodu přehlednosti v organizačním řádu, jehož vydání mu jednacím řád svěřuje). Předseda je tak oprávněn svěřit rozhodování o žádosti o poskytnutí informace i zaměstnanci Nejvyššího správního soudu, tj. např. tiskové mluvčí, jak se stalo v nyní posuzované věci. Tomu odpovídá i text § 29 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který hovoří o tom, že předseda zajišťuje poskytování informací (nikoliv, že je přímo poskytuje). Pokud tedy v projednávané věci vydala rozhodnutí o žádosti žalobce za Nejvyšší správní soud tisková mluvčí, stalo se tak v souladu se zákonem i s instrukcí Ministerstva spravedlnosti, která se v tomto ohledu od zákona neodchyluje. Prvostupňové rozhodnutí proto nelze považovat za nicotné. Tvrdil-li žalobce, že Ústavní soud tuto otázku mnohokrát vyřešil opačným způsobem, pak žádná konkrétní rozhodnutí neuvedl a zdejšímu soudu známa nejsou.
19. Žalobce dále tvrdí, že o odvolání mělo rozhodovat Ministerstvo spravedlnosti. Z § 16 ZSPI vyplývá, že proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti lze podat odvolání, o němž rozhoduje nadřízený orgán. Podle § 20 odst. 5 téhož zákona (ve znění účinném do 23. 4. 2019) platí, že nelze-li podle § 178 správního řádu nadřízený orgán určit, rozhoduje v odvolacím řízení a v řízení o stížnosti ten, kdo stojí v čele povinného subjektu. Judikatura se otázkou nadřízených orgánů v případě vrcholných justičních subjektů (Nejvyšší státní zastupitelství, Nejvyšší soud), již zabývala a dospěla k závěru, že nadřízeným orgánem v tomto případě nemůže být Ministerstvo spravedlnosti, nýbrž že jím je – v souladu s § 20 odst. 5 ZSPI – předseda soudu (resp. Nejvyšší státní zástupce): „*poskytování informací se děje v zákonem upraveném procesním rámci. To znamená, že*

existuje hierarchicky uspořádaná soustava, v rámci které je určen subjekt, který o žádosti rozhoduje a rovněž subjekt, který rozhoduje o opravném prostředku. V souzené věci dochází ke specifické situaci v tom, že povinný subjekt, který je v rámci své vlastní působnosti vrcholným orgánem, by měl být v této věci specifické agendě považován za správní orgán I. stupně. Právní předpisy nedávají spolehlivou odpověď, že by v tomto specifickém případě mělo být odvolacím orgánem právě Ministerstvo spravedlnosti. (...) nadřízeným orgánem v případě Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího státního zastupitelství je ten, kdo stojí v jejich čele ve smyslu § 20 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím.“ (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2011, č. j. 8 As 51/2010 – 126, a ze dne 14. 11. 2019, č. j. 8 As 244/2018 – 82, publ. pod č. 3958/2020 Sb. NSS). Zdejší soud nemá důvodu se od těchto závěrů (které se výslovně zabývaly i Nejvyšším správním soudem) odchylovat a v podrobnostech na ně odkazuje. Námitka žalobce, že o odvolání mělo rozhodovat Ministerstvo spravedlnosti, a že je tudíž napadené rozhodnutí nicotné, je proto nedůvodná.

20. Pokud jde o formu opravného prostředku, nepovažuje soud argumentaci předsedy za formalistickou. Správní řád totiž v § 152 jednoznačně upravuje, ve kterých případech je opravným prostředkem rozklad – je to pouze tehdy, pokud je rozhodnutí v prvním stupni vydáno ústředním správním úřadem, ministrem nebo vedoucím jiného ústředního správního úřadu. Nejvyšší správní soud není ústředním správním úřadem (není uveden v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ani takto není označen v jiném zákoně, srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2004, č. j. Komp 1/2004 – 70, publ. pod č. 339/2004 Sb. NSS), tím méně ministrem či vedoucím jiného ústředního správního úřadu. V takovém případě řízení o rozkladu nepřichází v úvahu. Pokud by předseda vedl řízení o rozkladu včetně sestavení rozkladové komise, postupoval by v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky. Doktrína ani německá či americká právní praxe nemohou zákonnou úpravu obsaženou v § 152 správního řádu překonat. Současně zdejší soud neshledává, že by předseda mohl být při rozhodování o odvolání podjatý – předseda zde totiž nerozhoduje o Nejvyšším správním soudu (či o jeho mluvčí), nýbrž za Nejvyšší správní soud jako povinný subjekt. Že by zde byl nějaký kvalifikovaný vztah předsedy k žalobci či k jeho žádosti o informace (§ 14 odst. 1 správního řádu) žalobce ani netvrdí.
21. Zdejší soud nepovažuje prvostupňové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Toto rozhodnutí má všechny náležitosti dle § 68 odst. 2 správního řádu, a to včetně uvedení právního předpisu, podle něž bylo postupováno - § 15 odst. 1 ZSPl. Výroková část tohoto rozhodnutí nijak nevybočuje z mantinelů stanovených rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu (usnesení ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 – 73). Současně soud nesdílí obavy žalobce, že by použitá formulace výroku měla za následek odmítnutí každé následující žalobcovy žádosti o informace pro překážku věci rozhodnuté. Překážka věci rozhodnuté je dána výhradně tam, kde je dána totožnost osoby (žadatele o informace) i totožnost projednávané věci (§ 48 odst. 2 správního řádu) a nemá žádnou souvislost s tím, podle jakého ustanovení zákona povinný subjekt žádost o informace posoudil a rozhodl o ní. Z uvedeného plyne, že formulací výroku prvostupňového rozhodnutí nemohlo dojít k porušení čl. 17 Listiny základních práv a svobod, ani čl. 10 Úmluvy.
22. Odkazuje-li dále žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2009, č. j. 1 As 51/2009 – 106, pak závěry v něm učiněné na projednávanou věc nedopadají. V tomto rozsudku (a v celé řadě navazujících rozhodnutích, z poslední doby např. rozsudek ze dne 20. 2. 2020, č. j. 1 As 324/2019 – 29, nebo rozsudek ze dne 24. 9. 2020, č. j. 8 As 51/2019 – 39) zaujal Nejvyšší správní soud ve vztahu ke správnímu řízení názor, že „*institut nahlížení do spisu je třeba chápat jako postup speciální k poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Právo nahlížet do spisu náleží pouze osobám vyjmenovaným v ustanovení § 38 s. ř.; jen tomuto užšímu okruhu osob pak náleží celé „široce vymezené“ právo na jakékoli informace ze správního spisu. Nespadá-li daná osoba pod definici podle § 38 s. ř., může žádat o informace, jež je součástí správního spisu, podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Tímto postupem jí však bude poskytnuta jen taková informace ze správního spisu, o kterou osoba sama požádá.*

V tomto případě se tak neuplatní široce vymezené právo na přístup k celému správnímu spisu, které náleží jen účastníkům řízení, jejich zástupcům, případně jiným osobám, které prokáží právní zájem nebo jiný vážný důvod. Takovýto postup je plně v souladu s principem publicity veřejné správy, který dává všem občanům právní nárok na přístup k informacím kromě těch, jež jsou zákonem taxativně vyloučeny.“ Poskytování informací o rozhodovací činnosti správních orgánů však v obecné rovině není v ZSPI vyloučeno – žadatel tak (ač nesplňuje podmínky pro nahlížení do správního spisu podle § 38 správního řádu) může žádat o konkrétní informaci ze správního spisu, která mu musí být poskytnuta, pokud její poskytnutí není v ZSPI z jiných důvodů vyloučeno. Naproti tomu poskytování informací o rozhodovací činnosti soudů je dle § 11 odst. 4 písm. c) ZSPI zcela vyloučeno s výjimkou rozsudků. O postupu soudu v konkrétní věci lze tak získat povědomí výhradně prostřednictvím speciálního institutu nahlížení do spisu, který je v případě správního soudnictví komplexně upraven v § 45 s. ř. s. Jestliže však žadatel nesplňuje podmínky podle tohoto ustanovení, může se prostřednictvím SZPI domoci výhradně poskytnutí rozsudku. V projednávané věci nemá soud pochybnosti o tom, že žalobce požadoval informaci, kterou lze zjistit právě nahlédnutím do spisu Nejvyššího správního soudu a která se týká rozhodovací činnosti soudu. V takovém případě lze postupovat pouze podle § 45 s. ř. s. a poskytnutí této informace na základě žádosti podle ZSPI je vyloučeno. Napadené rozhodnutí předsedy je proto v tomto ohledu v souladu se zákonem, neodchyluje se od konstantní judikatury a není nepřezkoumatelné.

23. Zdejší soud rovněž neshledává rozhodnutí předsedy nepřezkoumatelným pro nezdůvodnění omezení základního práva dle čl. 10 Úmluvy – předseda se touto otázkou jednoznačně zabýval v bodech 11 – 16 svého rozhodnutí, v nichž dospěl k závěru, že poskytování informací o rozhodovací činnosti soudů, které žalobce požaduje, zapovídá zájem na zachování autority soudní moci dle čl. 10 odst. 2 Úmluvy, jakož i ochrana nezávislosti a nestrannosti soudu. Ke zdůvodnění i závěrům předsedy nemá zdejší soud co dodat. Namítá-li žalobce, že se předseda odkázal v této souvislosti na tři rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, ačkoliv žádné z nich „neskončilo vítězně pro omezení čl. 10 Úmluvy“, pak výsledek těchto řízení nebyl účelem jejich citace. Předseda z těchto rozhodnutí pouze uvedl relevantní obecnější pasáže na podporu své argumentace týkající se možnosti zákonného omezení práva na informace ve vztahu k činnosti soudů. Jestliže dle žalobce jedno z citovaných rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva dospělo k závěru, že trestný čin pomluvy není zahrnut ve svobodě projevu, pak tuto argumentaci předseda v napadeném rozhodnutí nepoužil, a výtky žalobce v tomto směru se tudíž s napadeným rozhodnutím zcela míjí.
24. Konečně k namítanému porušení čl. 10 Úmluvy lze uvést následující. Podle čl. 10 odst. 1 má každý právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Tento článek nebrání státům, aby vyžadovaly udělování povolení rozhlasovým, televizním nebo filmovým společnostem. Podle čl. 10 odst. 2 může výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.
25. V rozsudku velkého senátu ze dne 8. 11. 2016 ve věci *Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku* (stížnost č. 18030/11) dospěl Evropský soud pro lidská práva k závěru, že čl. 10 Úmluvy neposkytuje právo na přístup k informacím v držení veřejného orgánu, ani vládu nezavazuje k poskytnutí takových informací. Toto právo však může vyvstat, pokud poskytnutí údajů nařídí pravomocně soud nebo pokud je přístup k informacím potřebný pro výkon svobody projevu. Velký senát formuloval čtyři kritéria, která bude brát v potaz pro určení, zda se čl. 10 Úmluvy v konkrétním případě aplikuje či nikoliv: (i) účel žádosti o informace, (ii) povaha požadovaných informací, (iii) role stěžovatele, a (iv) zda je informace snadno dostupná. Ve vztahu k povaze

požadovaných informací velký senát uvedl, že by požadovaná informace měla mít povahu veřejného zájmu. Toto kritérium by mělo být naplněno, pokud poskytnutí údajů osvětluje způsob vedení veřejných záležitostí a záležitostí, na kterých má veřejnost zájem, a tím společností umožňuje podílet se na správě věcí veřejných. Konkrétní posouzení bude záležet na okolnostech případů, avšak veřejný zájem bude naplněn, i pokud se jedná o významnou kontroverzi, významné společenské téma či problém, o kterém má veřejnost zájem být informována.

26. Zdejší soud k tomu v prvé řadě podotýká, že žalobce se domáhal poskytnutí informace o tom, zda byl konkrétní soudní spis zapůjčen jiné instituci po 4. 4. 2018 do 15. 8. 2018, popř. zda byla část zkopírována a poskytnuta jiné instituci. I kdyby zdejší soud akceptoval nijak nedoložená tvrzení žalobce, že je speciálním administrativním federálním soudcem USA a zaměstnancem university, zajímá se o veřejné dění a publikuje populární články o právech tělesně postižených, pak povaha požadovaných informací (záznam o pohybu či zkopírování části spisu) je takového rázu, že o veřejném zájmu na jejich poskytnutí nelze hovořit. Podle názoru soudu tak neposkytnutí uvedené informace nemohlo vůbec zasáhnout do svobody žalobce přijímat a rozšiřovat informace podle čl. 10 odst. 1 Úmluvy.
27. Avšak i v případě, kdyby k takovému zásahu došlo, byl by zcela ospravedlněn omezením ve smyslu čl. 10 odst. 2 Úmluvy – tj. zákonnou výlukou nezbytnou v demokratické společnosti v zájmu zachování autority a nestrannosti soudní moci obsaženou v § 11 odst. 4 písm. b) ZSPI. Jak již uvedl předseda v napadeném rozhodnutí, omezení poskytování informací ve vztahu k rozhodovací činnosti soudů pouze na rozsudky (co by výstupu jejich rozhodovací činnosti) je odůvodněno zájmem na důvěře účastníků a veřejnosti v efektivnost a spravedlnost soudního řízení a jeho výsledku, stejně jako zájmem na ochraně nezávislosti a nestrannosti soudu. Jak předseda uvedl v napadeném rozhodnutí, žalobce se fakticky zajímal o to, zda si Ústavní soud pro rozhodování o ústavní stížnosti vyžádal spis Nejvyššího správního soudu, tj. zajímal ho způsob zjišťování skutkového stavu v řízení před Ústavním soudem. Informaci, kterou žalobce požadoval, tak lze nepochybně zahrnout pod rozhodovací činnost (Ústavního) soudu, která je z poskytnutí v souladu s podmínkami čl. 10 odst. 2 Úmluvy vyloučena.

V. Závěr a náklady řízení

28. Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
29. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 17. prosince 2020

Mgr. Petr Šebek v.r.
předseda senátu